

सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको प्रतिवेदन २०८०

राजदेवीनगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय
राजदेव, रौतहट

सहजिकरण गर्ने संस्था
स्थानीयविकास केन्द्र,
गौर, रौतहट

विषय सूचि :

१. पृष्ठभूमि :.....
 २. सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको औचित्य
 ३. सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको उद्देश्य
 ४. सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको विवरण
 ५. सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा छलफल गरिएकाप्रतिवेदन.....
 ६. सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा छलफल गरिएकाविषयवस्तु
 ७. सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रममाभएको उपस्थिति
 ८. सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा उठेका जिज्ञासा, प्रश्नतथाजवाफ.....
 ९. सार्वजनिक सुनुवाई गर्न अपनाइएकाविधिहरु.....
 १०. सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमबाट भएकासिकाईहरु
 ११. सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको महत्व.....
 १२. सुझाव
 १३. निष्कर्ष
- सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमसंग सम्बन्धित अनुसूचीहरु :

सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको प्रतिवेदन २०८०

१. पृष्ठभूमि :

नेपालको संविधान २०७२ अनुसार राज्यको पुर्न संरचनाभई तीनतहको सरकारको अवधारणाबाट निर्वाचन सम्पन्न भएको छ । जननिर्वाचितप्रतिनिधिहरुले सरकार सञ्चालन गरि रहेका छन्। तीनतहको सरकारले सञ्चालनको दायित्वअनुसार आ-आफ्नो ऐन, कानून बनाउने र अधिकारको उपयोग गर्ने कार्यको थालनी भएकोछ । संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारको ऐन कानूनबमोजिम सरकार सञ्चालनको प्रकृया थालनी भएपछि स्थानीय सरकारले पनि सोहीअनुरूपअभ्यास गर्दै आएका छन् । जसअनुसार विगतका संरचनाहरुमा रहेका शिक्षा, स्वास्थ्य, महिलातथाबालबालिका, कृषि, पशु विकास लगायतका स्थानीय सरकार मातहत हस्तान्तरण भई सकेको अवस्था छ । विभिन्नविषयगतइकाइहरुमा रहेका सेवाप्रवाहआर्थिक विकास अन्तर्गत कृषि, विकास, पशु विकास, पर्यटन विकास, उद्यम विकास, सामाजिकविकास अन्तर्गत शिक्षा, स्वास्थ्य, लैंगिकसमानता, सामाजिक समावेशीकरण, महिला, बालबालिका, आदिवासीजनजाती, दलित, अपाङ्ग, पिछडा वर्ग, जेष्ठ नागरिक, खेलकुद, खानेपानी सरसफाई सुशासनतथाअन्तरसम्बन्धित क्षेत्रतर्फ प्रशासकीय र वित्तिय सुशासनगरिबीनिवारण, रोजगारी, वनवातावरण, विपद् व्यवस्थापन, लगायतका क्षेत्रमानागरिकताको संलग्नता बढाउनतर्फ स्थानीय सरकार लागेका छन्।

स्थानीयतहको योजनातर्जुमा, कार्यान्वयन र लाभको हकमा समुदायको सहजपहुँचहुने अवस्थासिर्जना भएको छ । विकेन्द्रिकरणको अवधारणा अनुसार विकासकाप्रयासलाई स्थानीय स्तरबाट नै सुरु गर्न सरकारले विभिन्ननीतिनियमहरु लागू गर्दै आएको छ । तिनै ऐन, नीति, नियमतथाकार्यक्रमहरुले स्थानीयतहको सञ्चालनतथाव्यवस्थापन सुदृढीकरण गर्दै अगाडि बढाई रहेका छन् । कुनैपनिकाकार्यालयको कामलाई सुशासन, पारदर्शीता, जवाफदेहिता, र जनसभागीता र विधिको साशन स्थापनाको लागि सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम गर्ने चलन रहेको छ । जनताको आवाजतथाजनगुनासोहरुकोप्रत्यक्ष रुपमा सम्बन्धित संघ संस्थातथा कार्यालयकाप्रतिनिधिहरुले जवाफदिने कार्यक्रमलाई सार्वजनिक सुनुवाई भनिन्छ । यो कार्यक्रमजनताप्रतिको जवाफदेहिता, उत्तरदायित्व, र विकास सँग सम्बन्धित रहन्छ ।

राजदेवीनगरपालिकाको कार्यालयबाट प्रवाहभइरहेको सेवा, विकास निर्माण, बजेट, भौतिकपूर्वाधार निर्माण, सामाजिकविकास, शिक्षा, स्वास्थ्य, सरसफाई लगायतकाविविधविषयमाजनतालाई सुशासनको प्रत्याभूतिदिनु र आमजनमानसमा स्थानीय सरकारलाई सफलएवं सबल संस्थाको रुपमा स्थापित गर्नका लागि सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन गर्न सार्वजनिक सुनुवाई कार्यविधि २०६७अनुसार वर्षको कम्तिमातीन पटक सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने गरी व्यवस्थामिलाइएको छ । तीनै व्यवस्थाहरुमध्ये अवधिमा सञ्चालनगरिएका योजनाआयोजनातथा सम्पादन गरेका समग्रमा कार्यहरुको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सञ्चालनभएको छ ।

नेपालको संविधान २०७२ को प्रस्तावनामा सहभागितामुलक र सुशासनलगायतका कुरामा प्रतिवद्धता रहेको उल्लेख गरिएको छ । यसका साथै स्थानीय सरकार सञ्चालन सम्बन्धमा व्यवस्थागर्न बनेको ऐन २०७४, सुशासन प्रवर्द्धन रणनीति तथाकार्ययोजना २०७४, स्थानीय तह बजेट तर्जुमाकार्यान्वयन, आर्थिक व्यवस्थापनतथा सम्पत्ति हस्तान्तरण

सम्बन्धिनिर्देशिका २०७४, स्थानीयतहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमादिगदर्शन २०७४, सुशासन ऐन २०६४, सूचनाको हक ऐन २०६४, क्षतिपूर्तिसहितको नागरिक वडापत्र २०६९ लगायतले सुशासन प्रवर्द्धनकालागि जोड दिएको छ। स्थानीयतहमा सुशासन वा सामाजिक जवाफदेहिता प्रवर्द्धनकालागि विभिन्न औजारहरुको अभ्यास गर्न र उपभोक्ता समितिबाट सम्पन्न विभिन्न योजनालाई पारदर्शी बनाउने अभ्यासकालागि विभिन्न नीति, निर्देशिका, कार्यविधितयार गरि सोही आधारमा स्थानीयतह सो सँग सम्बन्धित सेवाप्रदायक ईकाईहरु र निकायबाट प्रवाह हुने सेवामा प्रभावकारी बनाउदै लैजाउन आवश्यक रहेको छ।

यस सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको सहजिकरण तथा सहकार्य स्थानीय विकास केन्द्र, गौर ५, रौतहटबाट भएको थियो।

२. सार्वजनिक सुनुवाईको औचित्य :

राजदेवीनगरपालिकाको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यविधि २०६७मा व्यवस्था भए अनुसार ०७९/०८० आर्थिक वर्षको विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रमहरुबाट सञ्चालन र सम्पादन गरेको कामहरुको सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने कुरा उल्लेख भएको छ। राजदेवीनगरपालिकाका अवधिमा सञ्चालन भएका विकास निर्माणका कार्यहरु तथा स्थानीयको लागि पुर्‍याएको सेवा सुविधाहरुको बारेमा सेवाग्राहीको प्रतिक्रिया तथा गुनासाहरुका साथै आगामि दिनहरुमा सुधार गर्नका लागि चाल्नुपर्ने कदमहरु बारेमा जानकारी लिने महत्वपूर्ण कार्यहरुकालागि सार्वजनिक सुनुवाई कार्यले सघाउँछ। कानुनी शासन सामाजिक उत्तरदायित्व तथा सार्वजनिक जवाफदेहिताको कार्य जिम्मेवारी निभाउन यस कार्यले सघाउ पुर्‍याउने छ। यसको साथै हालको वर्षयता स्थानीयतहहरुको कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान वितरण पद्धति लागू गरेको स्थानीय तहको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यलाई सूचनाको हक दिलाउने एउटा महत्वपूर्ण औजारको रुपमा राखिएकोले पनि सार्वजनिक सुनुवाईको महत्व र अपरिहार्यता प्रष्ट पार्दछ।

३. सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको उद्देश्य :

सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुको मुख्य उद्देश्य चालू आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा राजदेवीनगरपालिकाबाट भएका सेवा तथा सम्पादन गरिएका कार्यहरुको बारेमा जनताको बुझाई र प्रतिक्रिया लिने तथा जनताको गुनासो सम्बोधन गर्नु मुख्य उद्देश्य हो। यसका विशिष्ट उद्देश्यहरु तपशिल अनुसार रहेका छन्।

- नगरपालिकाको सेवा प्रवाहमा पारदर्शीता, जवाफदेहिता र उत्तरदायित्व कायम गर्न।
- गाउँ/नगरको सेवा एवं विकास निर्माणबारे सरोकारवालाहरुको धारणा, जिज्ञासा, विचार र सुझावलाई सम्बोधन गर्न।
- स्थानीय तहबाट प्रवाह हुने सेवा, सुविधा तथा वस्तुका बारेमा सेवाग्राही नागरिकबाट पृष्ठपोषण लिन।
- स्थानीय सरकार र नागरिकहरुका बीचमा दोहोरो सम्बाद स्थापित गर्न।

- विकास निर्माण प्रक्रियामा रचनात्मकप्रतिनिधित्व गराई पारदर्शिताको माध्यमद्वारा सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय बनाउन ।
- सञ्चालितविकास कार्यक्रम, उपलब्ध सेवा, वस्तु र सुविधा सार्वजनिक गरी सार्वजनिक थलोमा सेवाग्राहीले उठाएका प्रश्नहरुमा स्पष्टता ल्याउन ।
- नागरिकबाट प्राप्त सुझावलाई ग्रहण गर्न तथाजिम्मेवार संस्कार रसरकार सञ्चालनको लागि ।

४. सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको विवरण :

- क) सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमआयोजना : राजदेवीनगरपालिकाका
- ख) सार्वजनिक सुनुवाई सहजिकरण गर्ने संस्था स्थानीयविकास केन्द्र, गौर ५, रौतहट
- ग) सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमभएको मिति २०७९/०३/२० र २०८०/०६/२६ गते
- घ) सार्वजनिक सुनुवाई भएको स्थान : राजदेवीनगरपालिका
- ङ) सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमगरिएको समयावधि : ४ घण्टा
- च) कार्यक्रममाउपस्थिति संख्या : १४७ जना
- छ) कार्यक्रमको जवाफदेहिक्ता : नगर प्रमुख:- भिखारी प्रसाद यादव

उप प्रमुख :- राजकुमारी साह

प्रमुखप्रशासकीयअधिकृत :- प्रलवकायस्थ

५. सार्वजनिक सुनुवाईमा प्रस्तुतगरिएको प्रतिवेदनहरु :

- क) राजदेवीनगरपालिकाचालू आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा नगरपालिका बाट प्रवाहभएका सेवाहरु तथागाउँपालिकाभरीकाविकास योजना तथाकार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनको स्थितिबारे जानकारी प्रमुखप्रशासकीयअधिकृत प्रलवकायस्थ बाट
- ख) आर्थिक विकास प्रतिवेदन : श्रीचनमहतो
- ग) सामाजिकविकास प्रतिवेदन : प्रमोद चौधरी
- घ) भौतिकपूर्वाधार विकासको प्रतिवेदन : पंकजमिश्रा
- ङ) संस्थागत सुशासनविषयवस्थापनप्रमोद चौधरी
- च) नागरिक प्रतिवेदन : राकेश कुमार यादव
- छ) सहजकर्ता : चंचलकुमार भा
- ज) आचारसंहिता : अजितकुमार कर्ण

६. सार्वजनिक सुनुवाईमा राखिएकाविषयवस्तुहरु :

- स्वास्थ्य
- खानेपानी तथा सरसफाई
- रोजगार
- कृषिपशु
- भौतिक पूर्वाधार
- सुशासन
- विकास निर्माण
- सेवाप्रवाह स्थिति विवरण

७. सार्वजनिक सुनुवाईमाभएका उपस्थिति

सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम २०७९/८० माभएका अवधिमा सम्पादन गरिएका विकास निर्माण कार्य, गाउँनगरपालिकाले पुर्‍याएको सेवाप्रवाहबारेमा सार्वजनिक सुनुवाई गरियो । नगरपालिकाका विभिन्न वस्तीका स्थानीय, राजनीतिक दल, टोल विकास समिति, योजनाउपभोक्ता समिति, सामुदायिक संस्था, विद्यालय, आमा समूह, शिक्षक, बुद्धिजीवि, पत्रकार लगायतको सहभागिता रहेको थियो ।

कार्य दिने २०८० साल आषाढ २० गतेका दिन कार्यरत
तर्फ २०८०/२०८० कार्यका लागि राखेको नगरपालिका तर्फ
दो कार्यका लागि सहयोग तथा एकात्मिक विकास हेतु
गोरे सौरहट्टको कार्यका लागि नगरपालिका/बुल
भए गोरेको कार्यको जानकारी गराउन उद्देश्य हो
कार्यका लागि राखेको साक्ष्यको सुनुवाई दायराम
कार्यका लागि राखेको कार्यका लागि राखेको कार्यका लागि
लगा नगरपालिका/गिरवा/नगरपालिका/नगरपालिका/नगरपालिका
कार्यका लागि राखेको कार्यका लागि राखेको कार्यका लागि
नगरपालिका/गिरवा/नगरपालिका/नगरपालिका/नगरपालिका

- उपस्थित
१. श्री विनेका यादव - काठमाडौं
२. श्री विनेका यादव - काठमाडौं
३. श्री विनेका यादव - काठमाडौं
४. श्री विनेका यादव - काठमाडौं
५. श्री विनेका यादव - काठमाडौं
६. श्री विनेका यादव - काठमाडौं
७. श्री विनेका यादव - काठमाडौं
८. श्री विनेका यादव - काठमाडौं
९. श्री विनेका यादव - काठमाडौं
१०. श्री विनेका यादव - काठमाडौं

८. सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा उठेका जिज्ञासा, प्रश्न तथा जवाफ.....

जवाफदेहीवक्ता : नगर प्रमुख:- भिखारी प्रसाद यादव

उप प्रमुख :- शान्ति खडायत

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत :- प्रलवकायस्थ

क्र.	सेवाग्राही नागरिकको गुनासो सुभाषिनेको नाम, थर र ठेगाना	सहभागिको पश्न गुनासो सुभाष	सुधारका लागि सुभाष	जवाफदेहीवक्ताको उत्तर सुभाष
------	--	-------------------------------	--------------------------	--------------------------------

१	किशोरी प्रसाद यादव राजेदवी ७	शैक्षिक स्तर सुधारको लागिनयाँ योजनाल्याउनुपर्ने । बादी समुदायलाईलाई वितरण गर्ने सिलिण्डरको अवस्थाकहाँपुग्यो		नगरपालिकाले शिक्षालाई प्राथमिकतामा राखेर कार्ययोजना अघि बढाएको छ । शिक्षक दरबन्दीनभएको ठाउँमा नगर शिक्षक पठाउने तथाशिक्षाकाभवननिर्माणदेखि महत्वपूर्ण कामशिक्षा क्षेत्रमाहुँदैछन्। कलवितरणमा अनुगमनगरिन्छ । यो प्रक्रियामा रहेको छ ।
२	राजु राउत राजदेवी ४	वडाबाट वितरण भएका योजनाको अनुगमन हुन्छ कि हुँदैन ?		वडाबाट गएका योजनाको पनिअनुगमनगरिन्छ । वडासमितिले पहिले अनुगमन गर्नुपर्छ ।
३	संजिवकुमार यादव	योजना समानुपातिक तवरणले वितरण गरिनुपर्छ		वस्तीस्तरबाटै योजनाप्रक्रिया अघि बढ्ने गरेको कारण योजनावितरण सोहीअनुरूपहुँदै आएको छ

९. सार्वजनिक सुनुवाई गर्न अपनाइएको विधि :

- सम्बन्धितपालिकासँग समन्वय
- सात दिने सार्वजनिक सूचना टाँस,
- एफ एम रेडियोबाट सूचना प्रसारण
- कार्यालयको तर्फबाट पत्रचार

१०. कार्यक्रमबाट भएकाउपलब्धिहरु :

✓ नगरबासीबीचको सम्बन्ध अभि प्रगाढ हुनेछ । योजना/आयोजना सञ्चालन र सेवाप्रवाहगर्दा देखिएका राम्रा नराम्रादुवै पक्षको कार्यको मूल्याङ्कन हुनेछ ।

११. सिकाई सुझाव :

समग्रमा हरेक वर्ष सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमहुने गरेका छन्। तर सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमलाई अभि फराकिलो घेरामाबनाउनु आवश्यक देखिन्छ । यसको लागिनिम्नलिखित सुझाव पेश गर्न चाहन्छौ ।

- क) सार्वजनिक सुनुवाईमा स्थानीय सहभागिताको लागि आयोजकले बढि ध्यान दिनुपर्ने ।
- ख) सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम खुला चौर अथवा ग्रामीण भेग केन्द्रीत गर्नुपर्ने ।
- ग) सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमबाट आएका सुभावकार्यान्वयनको लागि छुट्टै टिम बनाउनुपर्ने ।
- घ) नागरिक वडापत्र सबै देखिने पहुँच भएको ठाउँमा राख्नुपर्ने ।
- ङ) स्थानीयको गुनासो अभिलेखीकरण गर्नुपर्ने ।

१२. निष्कर्ष :

स्थानीयतहलाई सेवाग्राहीप्रति उत्तरदायी, पारदर्शी तथा जवाफदेही बनाउने र नागरिकलाई सेवाप्रवाहमा जनसहभागिता र चासो बढाउन सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने कार्यक्रम प्रभावकारी देखिएका छन्। नागरिक एवं सेवाग्राहीको सक्रियतामा सार्वजनिक प्रशासनमा जवाफदेहिता बढाउन, स्वेच्छाचारी नियन्त्रण, सेवावितरणमा जनगुनासो आउन नदिन र सेवाग्राहीलाई केन्द्रबिन्दुमा राखेर अशलशासन बनाउन सार्वजनिक सुनुवाई प्रभावकारी देखिएको छ ।

सार्वजनिक निकायमा गर्दै आएका कामलाई अबै सेवाप्रवाहमा थप सुधार ल्याउने वातावरण सिर्जना गर्न पनि यो उपयुक्त छ । नागरिकको सबैभन्दा नजिकको र सबैभन्दा महत्वपूर्ण निकाय पनि स्थानीय सरकार हो । स्थानीय सरकार प्रति जनचासो देखाइनु, काम कारवाही र सेवाप्रवाहमा जनसहभागितामूलक र विगतका गल्ती कमजोरी सच्याएर लैजाने प्रतिवद्धताको लागि यो सुनुवाई महत्वपूर्ण रहेको छ । नागरिकको गुनासो सुनुवाईबाट सार्वजनिक निकायमा न्यायपूर्ण सहभागिताकायम गरी सुशासनको प्रत्याभूति दिलाउन तथा शासन प्रकृत्यामा सहभागिता बढाउन सार्वजनिक सुनुवाईलाई ग्रामीण भेग केन्द्रीत गर्नु आवश्यक छ ।

सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको निरन्तरताले सेवाप्रवाहमा नागरिक सरोकार अबै बढ्नेछ । भने शासन प्रकृत्यामा पारदर्शिता अवलम्बनको लागि प्रभावकारी माध्यम बन्ने छ ।

प्रतिवेदक

राहुल कुमार पाण्डेय
गौर ७, रौतहट